

Izlazi svakog utorka i petka
o podne.Netiskani dopisi se ne vraćaju,
nepodpisani netiskaju, a ne-
frankirani neprimaju.Predplata sa poštarinom stoji:
12 K u obće, } na godinu
6 K za seljaka } pol godine,
ili K 6—, odn. 3— na
pol godine.Izvan carevine više poštarina.
Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, toli izvan iste.Uredništvo se nalazi u ulici
Ginlia br. 3 te prima stranke
osim nedjelje i svetica svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nišloga sve poljvari“. Narodna poslovice.

Oglas: povelana itd.
tiskaju i računaju se na temelju
običajnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd.
šalj u naputnicom ili polo-
nicom pošt. štedionice u Beču
na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti
ime, prezime i najbližu
poštu predbrojnika.

Tržišna lista na vrijeme ne primi,
neka to javi odpravnitvu u
otvorenom pismu, za koji se
neplaća poštarina, nko se izvana
napíše. «Reklamacija».

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Poziv na predplatu.

Nastupili smo drugo poljeće,
radi toga molimo ovime cijenjene
predplatnike, da nam pošalju tekuću
predbrojbu, odnosno podmire stari
dug.

Izdavanje lista skopčano je ve-
likim troškom i radi toga bez točne
predbrojbe dolazimo u nepriliku prama
našim obvezama.

Svaki onaj, koji list prima, dužan
je platiti predplatu prije ili kasnije.

Kao što su se cijenjeni predplat-
nici mogli već osvjedočiti, mi izpu-
njujemo svoju dužnost prama njima
i to nam daje nadu, da će i oni
učiniti svoju.

Tko nemože sve, neka pošalje
barem nešto na račun.

Sve one, koji su nam dužni još te
za prošlu godinu, ako se ne oglašje
do 15. julyja predplatom ili pismom,
brisati ćemo, a dužnu svotu utjerati
drugim načinom.

Uprava „N. Sloge“.

Pučko školstvo Istre.

II.

U posljednjem smo broju iznieli
nekoliko brojaka, koje nam podaju
vjernu sliku o stanju našega školstva
u Istri. Tužna je doista ta slika i
žalostne prilike naše pučke prosvjete.

Podlistak.

Pošalice.

Sabrao: Vinko Rubeša.

U. noći.

Za liepe njeke mjesecne noći vraćale
se dvie rođjene strine iz grada kući. Uz-
put brusile jezikom, kao da im ga njetko
lojom namazao — baš onako po žensku.
Kad su došle do velike lokre, opazi strina
Mare mjesec u vodi.

— Gle strino Joža! — zapomaže. —
Ne vidjela svoga Matiča, ako nije mjesec
upao u vodu. Šteta ako se udavi.

Joža poškilji u vodu, pa kako je obično
u žene duga kosa a kratka pamet, naskubi
obraz, pa reče mudro kao iz čizme:

— Ajdmo kumo — raja ne vidjela
— hitro po grablje, da ga izvučemo, dok
se ne udavi.

Strine poteku na vrat na nos kući,
da su im krila lepršala kao vjesticam, kad
na metli jašu. Prije nego se vratile, zagrne
crna oblaciina mjesec. Kada dohrlise sve
zapuhane do lokre — mjesecet im traga.
Kao da ga izveli vuci ili odnesli hajduci.

Nu ta slika, koju predocismo ono-
madne našim čitateljem, ne bijaše pod-
puna ni dostatno opredjeljena. Ondje
se govorilo u obće o stanju pučkoga
školstva u cijeloj našoj pokrajini, te
je sve kazano ono obćenito, u glav-
nijih i krunijih crtah.

Ali da to stanje bude preglednije
i bolje iztaknuto, moramo ga pobliže
označiti i podrobno razglobiti sve
ono, što smo već naveli. Radi toga
progovoriti ćemo u prvom redu o
školah i učiteljskih silah, a zatim o
polazku djece u pojedinih kotarih.

U koparskom kotaru imade
u svemu 47 škola, od kojih su 23
slovenske, 9 hrvatskih, 3 hrvatsko-
talijanske, 1 slovensko-talijanska i
11 talijanskih. Po tomu bismo imali
ni 32 hrvatsko-slovenske škole prama
11 talijanskih. Ali te hrvatsko-slo-
venske škole jesu sve same razdijeljene
jednorazrednice sa poludnevnom obu-
kom, a i od tih ima redovitih samo
19, dočim su sve ostale pomoćne
(jedna je eskurendo). Italijani imadu
nasuprot u tom kotaru tekar jednu
jednorazrednicu, 2 dvorazrednice sa
4 razreda, 1 trirazrednicu sa 3 raz-
reda, 2 četvorazrednice sa 8 raz-
reda, 4 peterazrednice sa 20 razreda
— u svemu dakle 36 razreda uz 1
samo pomoćnu školu.

Prispodobimo sada ono 19 naših
škola sa poludnevnom obukom sa
ovo 30 razreda, u kojih se podučaje
kroz cijeli dan, pa će nam biti jasno,
kako se kod nas i na tom polju
kroji pravda. Isto je sa učiteljskim
osobljem.

Uz naša — hrvatska i slovenska
— 27 učitelja i učiteljica, te 12 sve-
ćenika, stoji 21 učitelja i 23 učite-
teljice talijanske narodnosti.

— Joj strino, tugo moja! — zakuka
Joza. — Potopio se mjesec i udavio u
lokvi. Kamene mi sirote!

— Nije napokon ni čudo — hukala
Mara — kao da je sav svijet naopako
pošao. Tek je čudo, do već i goruće ka-
menje sa neba ne pada — pa se vrate
potnurane kući, kao kvočke kad ih u vodi
okupaš.

II.

Puška.

Posla dva seljaka u grad, da kupe
pušku. Kad se do sitta nacičkali, izprazne
mošnjju, pušku u ruke, pa odu kući. Nu
kako čovjeku kadkad nateli sretna misao
u glavu, tako je putem i našega kuma
Mata nadahnno sam Duli sveti, pa će na
jednom prijatelju Luki:

— Zlo učinismo, kume moj dragi!
Baš smo valjda jutros obadva ustali na
lievu nogu. Kupismo i pošteno sve u srebru
izplatismo pušku, a da je prije ni poku-
sili nismo.

— Zlata ti vriedi ova — primjeti
Luka. — Baš kao da iz knjige čitaš. Gdje
nam je naša inače bistra pamet bila?
Možda kupismo mačku u miehu. Bit će
najbolje, da ju odmah pokušamo.

A tako je malo ne i u svih osta-
lih kotarih Istre.

U pazinskom kotaru imadu
Talijani 14 svojih razreda, dočim ih
imademo mi samo 13. Ovamo je
obrojeno 9 jednorazrednica sa polu-
dnevnom obukom.

Da su tu hrvatski učitelji u ve-
ćini, ima se pripisati okolnosti, što
su u pazinskom kotaru još tri hr-
vatsko-talijanske škole sa 6 razreda,
a ti su popunjeni skoro sve samimi
hrvatskim učitelji — jer talijanski
učitelji neće — kako je poznato —
da uče hrvatski jezik. I bolje, da je
lako!

Puljski kotar ima (bez Ro-
vinja) u svemu 29 pučkih škola. Ove
su razdijeljene tako, da ih na Tali-
jane pada 11, na Niemce 1, na Hr-
vate i Talijane zajedno 1, a na same
Hrvate 16.

No hvala Bogu reći će ikogod na
prvi mah, tu smo bar u većini. Jesmo,
baš kano i u saboru, u moralnoj
većini. Nesmije se gledati samo škole
kao takove, već osobito na to, koliko
ima koja razreda, pošto će samo u
takovoj učionici biti pravoga napredka,
gdje ima više razreda, odnosno više
učiteljskih sila. A u puljskom kotaru
imadu Talijani na 11 škola 41 raz-
red sa 24 učitelja, 27 učiteljica, ukupno
51 učiteljska sila, dočim ima naših
16 škola tekar 8 svjetovnih učitelja
i 8 svećenika, jer u tom kotaru
imamo mi samo 8 redovitih škola,
a i te su većinom sve same razdie-
ljene jednorazrednice.

U lošinjskom je kotaru broj
škola za nas povoljniji, no koja nam
korist od toga, kad redovitih naših
20 škola imade samo 27 razreda,
dočim 10 talijanskih škola imade

— Tako je! Al u što da ciljam? —
upita zabrinuto Mate, koji je pušku nosio,
obziruć se naokolo.

— Pst, pst! — kazao Luka muhu,
što mu baš sjela na prsa.

Ostroumni Mate razumje odmah svoga
kuma. Razkorači noge, podprasi pušku,
uzme na oko muhu i — odapne. Na nje-
govu najveće čudo svali se kum Luka ko-
liko je dug i širok na zemlju. Mate motrio
ga časak, pa uzmahav glavom, prikrichi
mu: Ti si se, kume, prvoga maha pre-
strasio!

III.

U šumi.

Odoše dvojica u šumu, da obsjeku
jedan hrast. Ivo uzvrao se na njega, da
sječe grane, a Pere ostao na zemlji, da
ih klatri. Nu pošto su grane bile debele,
te je Ivo sporo odsjekao. Dosadi Peri
Čekali, pa zakriči drugu na hrastu mudro,
kao da mu njetko pamet osolio:

— Čekaj kume, da ti pomognem.
Ja ću se zavjesiti o granu i živo trzati
tielom, a ti junacki sjeći, pa ćemo bit
prije gotovi.

Ivo prihvati objerucke ponudu, te
počeka dok se onaj zavjesio o granu, pa

ništa manje od 32 razreda sa 15
učitelja, 26 učiteljica, ukupno 41
učiteljska sila, napram 20 učitelja i
1 učiteljica hrvatske narodnosti.

Predjimo preko Rovinja, koji
imade dvie talijanske škole sa 7 učitelja,
pak se podajmo do porečkoga kotara,
toga ogledala talijanske pravdoljubivosti
i čovječnosti. U tom kotaru nalazimo 34 škole,
od kojih je 30 talijanskih sa 57 razreda,
dočim imamo mi 4 škole i to pomoćne;
po tomu u cijelom porečkom kotaru
neimamo mi Hrvatni nijedne javne
pučke škole, izim onih dakako, što ih je
„Družba sv. Cirila i Metoda“ zuljevi našega
naroda podigla.

Veće nepravde i očitije pristranosti
nemogu školske oblasti i naši krvni
protivnici počiniti na našem narodu,
nego li je počinjaju baš u školskom
pogledu u porečkom kotaru.

Nesto bolje stojimo u Voloskom
kotaru, premda nam je nedokučivo,
kako može u onom kraju, gdje Talijani
neima tako rekuc ni za liek, da prama
našim hrvatskim i slovenskim pučkim
školam, kojih imade u svemu 28 sa 41
razreda, stoji 3 talijanske škole sa 6
razreda.

Pozivljemo one, koji su učili omjere
i razmjere, da nam ovu zagonetku
protumače — ako znadu i mogu. Po
našem računu proizlazi, da kad mogu
Talijani imati za 3 škole dva puta toliko
razreda i učitelja, t. j. 6, to bismo ih mi
morali imati 2×28, dakle barem 56 nera-
čunajuć ovano one razrede, koji bi se
na mnogih mjestih morali otvoriti, da se
postigne potrebiti napredak. te da se
smanji broj onih, koji neznaju čitati
ni pisati. t. j. analfabeta.

ostane onda sjeći, da je sve ijerje naokolo
vrcalo.

Najednotu se grana otrgne i pade
skupa sa Perom na zemlju.

— Živio kume! — poviče veselo Ivo.

— Ne drže te badava najpametnijim u
selu. Tvoj predlog valja. Ta do noći
oklatri bi cijelu goru. — Al kad vidi
druga, gdje se protegnuo na zemlji kao
žaba, namršti si čelo, pa mu dovike:

— Ej, kume, bor te ubio! Zari se.
Zar si se već utrudio? Kasnije imat ćeš
već vrentena, da odpočinese.

IV.

Lov na vjeverice.

Kao njetki vjetrogonja u šumu. Na
jednoj bukvi opazi vjevericu. Popne se
težkom mukom na drvo, da ju ulovi, al
ona već bila na drugoj bukvi. Naš znanac
sidje, te se uze penjati i na onu bukvu.
Dok se verao, mali kosmač sukao brikove
kao u okladu. Kada došao lovac na granu,
a vjeverica skok! — i već je bila na trećoj
bukvi.

— Kičme ti tvoje i ratava repa! —
ljutio se čovjek. — Kad mozes ti tako

Ali tih analfabela — nepismenih ljudi — imade u Istri na našu žalost, a na sramotu onih, koji su tomu uzrok, i previše. Takovih biti će mnogo i u buduće, a njihovom broju će se na žalost priključiti još i veliki dio naše najmlađe generacije.

I tu nam statistički podatci od krivaju duboke i teško izlječive rane. Već smo u posljednjem članku naveli broju djece, koja, premda pod puno razvijena, i duševno i tjelesno, ne uživaju ipak nikakve obuke.

Od onih 17.865 naših jadnih sirotina, otpada ih na pazinski kotar 4626. To je doista strašan broj, ako se uzme u obzir, da je u tom četavom kotaru djece, dužne polaziti školu. 7340. Preko polovice dakle onih malih biednika mora da čami u tmirni nekosti, buduć lišeni svjetla znanja. Za Pazinovo dolaz odmah Kopar. I tuj nalazimo ogroman broj takove nesretne djece; imade ih bo što mužkih što ženskih bez škole i nauke 4511. Nego ovdje valja da iz taknemo, da je u tom kotaru velik broj djece, dužne polaziti školu. Takove imade naime u svemu 13.167, školu polazi dakle preko dvie trećine njih, t. j. 83 postotaka. Nu i to ima svoj razlog. Tu su naime talijanski gradici Kopar, Izola, Piran itd. koji daju najveći broj djece, za to se za njih obilno i priskrbilo.

O broju djece i o polazku škole u ostalih kotarih, u budućem broju.

DOPISI.

Iz Tinjana, 9. Julija 1900. Četiri mjeseca je prošlo, da je naša župna crkva jubileja iz odlaska nezaboravnog nam bivšeg Veleč. g. Antona Kjuder.

Od dana njegovog razlaska sa svojim milim stadom, staro i mlado uzdisalo za novim svojim pastirnom, vruće želeć, da bude pravi njegov nasljednik.

Došao je Bogu hvala i taj željno očekivani dan. Kad se doznalo da je imenovan novim župnikom Veleč. g. Eduard Gržetić, se munjevnom brzinom raznesla vijest po cijeloj občini, te svi željno očekivali dan njegovog dolazka.

Novi župnik došao je u nedjelju dne 24. Junija o 3 sata pos. p., susretan od mnoštva puika, te pozdravljen od g. župe upravitelja, g. nadučitelja, školske mladeži i obč. načelnika, i zatim popraćen u crkvu svoju zaručnicu, u kojoj se on svojom puku sa kratkim govorom na sjajnom doteku liepimi riečimi zahvalio.

Bio je to doista liep i radostan dan za sve Tinjanca. Nu još željnije očekivalo se dan ustoličenja.

Bogu hvala svanuo nam i taj dan. U nedjelju dne 8. Julija obavio je taj sve-

skakati, valjda ću i ja, koji sam kršten. Čekaj, već ću ti ja pokazati! — Oslini dlanove, razmaha se rukami, pa skoči — pod bukvu, da se više ne digne.

V.

Jedina.

Bila udovica jedna te imala sina jedneca. Bdnud već ostarjela, vruće je željela, da joj sin dovede pod krov zamjenicu od vodice i metlice — da se oženi. Al sin joj bio čudan svat i mrvicu zafrknute pameti, pa nije nikako mogao, da nadje djevojku, koju bi mogao usrećiti ženitbenom jabukom.

Majka ga češće nagovarala, da se oženi, a on joj uvijek jednako odgovarao: „Kad je ne mogu naći“.

— Lahko zato, rano moju — govorila mu starica. — Ti najbogatiji si u selu, pa ti se ne će nijedna odgovoriti. Evo, baš sutra u gradu je sajam. Idi na ples, pa b a c a j o e i p o d j e v o j k a h, možebit da po sreći koju nadješ.

— Dobro! Poskusit ću — promrmlja kroz zube, i ode spavati.

čani čin sjajnim načinom, prečastni Prošt pazinski g. Josip Orban: uz asistenciju više svećenika, koji su iz bližnjih župa došli, občinskih poglavara i mnogobrojnog puika.

Najviše su se dopale narodu, i nikad ih nećemo zaboraviti, one prekasne rieči, g. Prošta o dužnostim naroda napram svomu novomu župniku, i o dužnostim g. župnika kao duševnog pastira svoga stada. Nije bilo srca koje nije bilo ganuto, a niti oka koje nije bilo suzami oroseno. Liepa i srdačna mu hvala!

Zatim služio novi g. župnik svečanu sv. Misu uz asistenciju i liepo pjevanje školske djece, koje je pratio orgljanjem g. nadučitelja.

Poslie blagoslova bio je na stolu pred oltarom podpisani zapisnik ove liepe ceremonije, te od veleč. g. župnika Liberauta Slokovič na propoviedaonici glasno i razumljivo pročitan, i tim je bila svečanost dovršena.

Pobožni puk, koji nije nikad dosele vidio obavljanje takvog svečanog čina, jako se je veselilo i zadovoljno razišao, a tješnji prijatelji i stovatelji novoga župnika našli su se u njegovom dvoru na skupni objed. Za gostbom se napijalo i pjevalo, a školska mladež izpjevala pod ravnanjem revnog g. nadučitelja na veliko zadovoljstvo svihuh, nekoliko liepih pjesama, na čemu buđi i ovde g. nadučitelju izrečeno priznanje.

Zuhvaljujné u obće svima, koji su pripomogli da svečanost čin sjajnije izpade, kličem novomu župniku: Bog te živi na mnoga ljeta! Bogu na čast, sebi i svojim ovčicam na spas.

Iz Cresa pišu nam dne 8. 7. I u ovom gradu, kako po cijeloj našoj biskupiji, naredbom presvj. biskupa, proslavio se ove godine na osobiti način blagdan presv. Sreca Isusova. Dne 22., 23. i 24. pr. mj. držala se u ovdješnjoj kolegijati večernja pobožnost, sa krunicom presv. S. Is. prigodnom propovedju i blagoslovom sa Presvetim. U nedjelju pak dne 24. obdržavao se obhod (procesija), koj je izpao u svakom pogledu sjajno baš impozantno, što služi na čast ovom dobroćudnom i pobožnom pučanstvu.

Sve je to liepo, hvalevriedno i utješljivo, ali što nas u toj duševnoj radosti najviše smućuje i žalosti jest to, što se je ciela ta pobožnost pa i sama posveta Presv. S. Is. držala izključivo u taljanskom jeziku, kako da smo tamo negdje po dnu Italije u Sassari a ne u našem pitomom Cresu, gdje je nas domaći jezik rekli bi mi „f r v a s k i“.

Ja sam već eto ostarjo u Cresu, pak osim kroz sriede korizmene i u večer stare godine, nisam nikada čuo u našoj crkvi nego samo hrvatski propovedat, u kojem

Sutradan obuče novo odielo, pa dok je majka bila negdje u susjedstvu, ode na sajam.

Kad se pod večer vratio sav zasopljen, dočeka ga mali veselo, te ga odmah upita, jeli joj našao novjestu.

— Sve sam oči pobacao, a djevojke nisam mogao naći — odgovori ljutito.

— Kakve sve oči? — upita starica u čudu.

— Ta naših ovaca — odgovori sin.

— Kakvih naših ovaca? — Upita žena još u veđem čudu.

— Naših ovaca, da. Izvrtao sam im oči, te u vreći ponesao ih u grad i tamo na plesu bacao ih po djevojkah, kako ste mi jučer rekli.

— Ala sinko, tugo materina, što si učinio jadan iz naših ovaca!

— Valjda mi nieszu još vrane možak izypile, da bi bio tako lud, pa svoje oči nekuda bacao!

jeziku obavljale, se do sada i ostale ne strogo liturgične pobožnosti.

U novije pak doba, provede se malo po malo i ovdje u Cresu, govoreći poznati program: bodulsko-puljskih kamorasa, pak ako svi znači nevaraju rek bi, da iza lošinjske crkve, dolazi na red crkva cresa, jer sve novije pobožnosti košto n. pr. devetnica Božica, devetnica Bl. Gospe od Karmela, pak eto sad i mjesečna pobožnost Presv. Sreca Isusova, počela se držati izključivo u taljanskom jeziku!

U početku se taj lukavi ali bezobzirni i sustavni postupak od nadležne oblasti tobož ignorira, do koju godinu pak, hoće na naša tuža kanja nadležna oblast, stisnuv s pleći, jednostavno odbrositi: Eh što ćete, dragi moji. Crkva se mora prilagoditi okolnostim!! Sad je prešlo u običaj!!

Mi imademo još toga pune pregršiti, ali za sada nećemo dalje, premda stvari koje se od nekoliko godina u ovih naših stranah događaju, osobito u području crkveno-školskom jesu takve naravi, da moraju smutiti i najmirnije i dobroćudnije srce. Nego mi ćemo kako rekoh, za sada zaključiti, a zaključit ćemo bolnouzhitnim povikom: Avanti Savoia!!!

Franina i Jurida.

Fr. Ca biš rekai, kega su lovranski florentinci poslali va Trst na neku sedulu?

Jur. Trebeda onega, ki zna najbolje florentinski, da neosramoti patrije.

Fr. A ki je to?

Jur. Ha, nisi imeli ča čuda zbirat: al Kukumu al Keniča.

Fr. Po pravice, njim se i najbolje pristoji, zač su s materinen mlekom posilali taljanski zajik.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Većina novina svih stranaka pišu o budućem držanju vlade. Nu to pisanje osniva se jedino na fantaziji, jer nitko nema što kani učiniti vlade, da izliče bar delnoice bolne političke odnošaje. Iz toga novinarskoga nagadjanja može se zaključiti jedino to, da se Koerberova vlada nije jošie odlučila na nikakvo odlučno korak, i da će sadašnje stanje potrajati tamo do polovice augusta. U toj neizvjestnosti razvijaju pojedini kolovodje stranaka i klubova pred svojimi izbornici i u novinah svoje nazore o izlječenju nezdravih naših odnošaja. Nekoji od tih političara savjetuju vladi, da razpusti carevinsko vieće pak novomu nametne novi poslovnik; drugi bi htjeli, da vlada proglási pomoćju § 14. jezikovni zakon, dočim se treći protive jednomu i drugomu. Svi su pako u tom složni, da se tim načinom neda riešiti načelno jezikovno pitanje i da bi se naručem jezikovnog zakona i novoga poslovnika položaj samo pogorsao.

U staročeskom glasilu, u pražkoj „Politik“ priobčuje neki konservativni politik svoje mnjenje, kako bi se dalo nezdrave odnošaje tim izličeiti, da se prizna obćenito jedinstvo i nerazdijeljivost monarhije pod vladajućom kućom na temelju pragmatičke sankcije, dualizam na temelju nagodbe od godine 1867., državopravni položaj zemalja češke krunice i historičku

samostalnost ostalih zemalja, ravnopravnost i samostalnost svih narodnosti i zakonom priznatih vjeroizpoviesti, — te zaštitu malojnina. Upravu zajedničkih posala imalo bi se povjeriti ministarstvu, a sve ostale poslove, koji nisu zajednički imalo bi se povuštiti zemaljskim vladam, koje bi bile odgovorne odnosnim saborom.

U palati jednog prvaka češkog konservativnog plemstva u Pragu obdržavao se ovih dana sastanak, na kojem su češki velikaši i veleposjednici razpravljali o položaju.

Ministar predsjednik pozvao je prošloga čedna k sebi prvake raznih stranaka na dogovor. Iz onoga, što je došlo na svietlo o tih dogovorih, dade se zaključiti, da bi hotio Koerber — preustrojiti njemačku lievicu, kojoj bi se imali pridružiti kršćanski socijalisti. Osim toga doznaje se, da ministarstvo, nekani više, u današnjih okolnostih sazvali carevinsko vieće, već da će ga razpustiti i odmah nove izbore razpisati.

Veliko-njemačko zastupstvo grada Linca zaključilo je, da se jedna od gradskih ulica prozove Bismarkovim imenom. Zemaljski odbor ukinuo je taj zaključak, našto je zastupstvo podastrio utok na državno sudiste. Ovo sudiste odbilo je utok, radi česa su Velikonijemci silno uznemireni.

Glasovi o savazu istarskoga sabora podržaju se još uvijek. Sabor Istre imao bi se sastati još ovoga mjeseca i to u Kopru, da nebude tobož krivo, odnosno pravo ni Talijanom ni Slavenom.

Srbija. Nekoji srbski listovi izvan kraljevine pišu, da je nesretni razkralj Milan svojim progonom radikala postignuo baš protivno onomu, što je kanio postignuti.

Radikalna stranka u Srbiji, da je bila do sada velika, a sada da je još veća. Danas, nakon toliko progona i zatvora i mučenja, na su radikali i oni, koji se nisu prije za politiku nimalo zanimali.

Na svom putovanju po iztočnoj Srbiji, da se je mogao kralj Aleksander osvjedočiti, da prigoni samo unapredjuju pravednu stvar. Srbski poslanik na carevinskom dvoru predao je turskoj vladi odlučan prošrvjet, radi najnovijih navala Arnaulta na srbske državljanje na tursko-srbskoj granici.

Rusija. Ruskom naredbom preustrojavaju se neke ruske pjesačke pukovnije.

Dne 10. l. mj. vratio se je car Nikola u Petrograd, te je istoga dana primio u audienciju japanskoga princa Kotohito. Radi nemira u Kini, pojačati će Rusija svoje posade na granicah svojih u dalekom iztoku. Ona se bez dvojbe pripravlja na to, da bude mogla u zgodno vrijeme odlučno nastupiti u Kini, kad se bude radilo o tom, da se ukroti buntovnike i podieli plien. Ruski trgovci sa čajem obratili se na ministra financija molbe, da štiti njihove činovnike u Kini.

Njemačka. Car Vilim odputovao je dne 10. t. mj. morem na daleki sjever. Careku jahtu prate tri vojne ladje. Zestoke rieči, kojima je pozdravio car Vilim u Kini, polazeć njemačke čete, dade slušiti, da imade Njemačka čvrstoga saveznika, koji će njoj pomoći osvetiti krvava zločinstva Kineza i tamo uzpostaviti mir i red. Taj saveznik imao bi biti Rusija, koje se najviše zanima za odnošaje u Kini, jer granici neposredno sa tim ogromnim carstvom.

Rat u južnoj Africi. Englezko ministarstvo rata priobčuje, da je Englezka do sada izgubila u južnoj Africi preko 81.000 ljudi. U toj ogromnoj svoti nalaze se mrtvi i ranjeni vojnici, koji posljednji borave u bolnicah. Uza sve te ogromne žrtve na krvi — i neračunajuć silne svote novca — nije jošie rat svršen. Bureci će dapače sada na viesti o pobuni u Kini postati žilavijim i uztrajnijim, što će zadati Englezkoj trista jada, jer će njoj tim vezati ruke, da ne može u Kini svoje poliepne težnje oživtoriti.

Ustanak u Kini. Kinezi će se spojiti sa bokseri nastoje oduzeti međunarodnim četam važno mjesto Tientin, odakle bježe žene i djeca u Taku. Evropejska posada zahvaljujući do sada svoj spas jedino kozačkoj konjici. Vjesti o pokolju tudnjaca u Pekingu obistinjuju se na žalost. Osim tudnjaca poklano je mnoštvo Kineza pokršćenih, ni rek bi da su poslanstva spašena. Englezka nastoji skloniti vetevalsti na to, da se povjeri Japanu moć i vlast, da uvede mir i red u Kini. Ona se naime hoji Rusije, koja je najbliža Kini od evropejskih vlasti, i koja će pogotovo nastojati, da se koristi bunom u Kini.

Mjestne:

Slijedeći prilagati listu poštanske politice, sa točnom oznakom zaslata i tekuce predplate. Današnjem broju prilazemo za Crnkai, Mali Lošinj i Motovun. Molimo dakle predplatnike, da izvrše svoji dužnost.

Razpisano mjesto učitelja. Na državnoj gimnaziji u Pulj razpisano je mjesto učitelja njemačkog jezika. Molbe valja predložiti do 6. augusta t. g. k. kr. zemaljskomu školskomu vijeću za Istru u Trstu.

Zadnji broj bio nam je zaplunjen sa slijedećim nalogom, radi dopisa iz Mošćenica, a mi smo za naše čitatelje priredili odmah drugo izdanje:
Br. 9938.

Otvoreni nalog

kojim se nareduje zaustava svih otiskâ lista „Naša sloga“ današnjeg dana Br. 41 koji se nalazju u prostorijah uredništva, upravnitva i u tiskarni A. Gabršček, i udarenje službenog pečata na slove ili njihovo razkladanje pristajući tiskar.

Uzrok ovoj naredbi je članak „Mošćenice 4. julya 1900“ od riječah „Njeki njezini“ do riječah „vidjajni muževi“ pridržujući si pregledanje ostalih članka.

Od c. k. Kotarskog poglavarstva u Puj dne 10. julya 1900.
Schneider.

Da bi bila još jedna slovnicka ili jezikovna pogriješka, bilo bi ih uprav tuce! (Op. slagara).

Pučka škola družbe sv. Cirila i Metoda u Pulj, predgrađe Štara, slaviti će 15. tek. mj. svečano svršetak druge školske godine u dotičnoj školskoj sobi. — Pozvani su roditelji školske djece i članovi ovdješnje podružnice. Razpored: 1. Tumačenje zadatâka družbe i njezino poslovanje. 2. Deklamacija i pjevanje od strane djece. 3. Dieljenje darova onim, koji su se bolje učili.

Pokrajinske:

† Ivan Mandušić, posjednik u Lohoriki, preminuo je dne 9. tek. u večer, nakon dugotrajne teške bolesti. Pokojnik bio je marljiv gospodar i dobar narodnjak. Odgojio je do dva vriedna sina, jednoga posjednika na otčinstvu, a drugoga sudca u Bosni. Pokoj mu vječni!

Zašto je sazvan Istarski sabor? Poznati bečki list „Der Süden“ opisuje poviest dogovora između većine i manjine istarskog sabora radi postignuća nekog primirja između Slavena i Talijana Istre — te izjavljuje, da pod predsjedništvom sadašnjega zemaljskog kapetana za Istru, g. Campitelli-er nije se, nitemu boljemu nadati. Pa ipak se je vlada odvažila na to, da sazove zemaljski sabor, na što se pita „Süden“: zašto je došlo do toga, te odgovara: Odbor talijanskoga političkoga društva za Istru, zaključio je nedavno, u svojoj sjednici, da će do mala sazvat i glavnoj skupštini, na kojoj da će se kao prvu točku razpravljati o pitanju: zašto nije vlada sazvala zemaljski sabor g. 1900!?

Pa eto: tršćanski namjestnik zauzeo se ujedno sa zemaljskim kapetanom odmah za to, da se sazove zemaljski sabor, bez obzira na to, da li postupa talijanska vladajuća svojta zakonito ili ne. Tako je u Istri! Svojta je izjavila: tako hoću i tako mora biti — i zemaljska vlada se pokori njezinim nalogom, bez obzira na

to, da li se je najviše zaključke krsilo ili ne! Krasni li odnošaji, zar ne?!

(Dok ovo pisemo nije nam poznato, da li je zbilja sazvan istarski sabor, kamo i kada. Nu bi reč, da je i što na tomu, kad se onako o sazivu našega sabora piše. Op. Ured.)

Kako se kod nas hrvatski brzojavlja. Iz Kastva bio je 9. t. mj. odposlat čitljivo napisan brzojav: „N. N. kod N. N. Mošćenice. Dodji moguće danas. Mirko“. Brzojav stigao je izkvareh ovako: „N. N. kold N. N. Moschenizze. Dondje moguće danas. IZIRGO“. Putem do Mošćenica morao se siromah nekamo zadržati. Pak da nenapređujemo!

Prva pomoć unesrećenim u Dolenjah. Iz pouzdana izvora doznajemo, da je Njegovo Veličanstvo car i kralj Fran Josip iz vlastite blagajne podario 4000 Kruna za unesrećene naše Dolenjce. Srednija vlada doznala je 10.000 Kruna kao nepovratnu podporu unesrećenim.

Ovi će se iznosi razdieliti tečajem ovoga čedna među unesrećene.

Zahvaljujemo se u ime unesrećenih svim, koji se za nje zauzeše.

Nadamo se, da će visoka vlada priteći i nadalje na pomoć unesrećenim, bilo podporom, bilo bezkamatnom posudom, jer je nesreća i škoda tamô veća, nego li se je s početka mislilo.

Zahvala za mladare unesrećenim Dolenjcem. Veleč. g. J. Velhartický, župnik u Jelsanah, zahvalio se je pismeno tršćanskom Slavenom, što su prvi pritekli na pomoć našoj sirotinji u Dolenjah sa mladari, sakupljenim prigodom izleta „Tržaškoga Sokola“ u Bazovici. Taj mladar iznosio je 48. kruna 40 para. Isti veleč. g. župnik zahvalio se je i veleč. g. Andriji Benigaru, koji mu je poslao iz Vodnjana u istu svrhu 10 kruna.

Mjesto cestara. U Dolenjah, občina Jelsana, kotar Volosko, razpisana je služba cestara sa mjesecom plaćom od 36 K. Molbu sa dokazom o poznavanju slovenskoga i njemačkoga jezika, te o čitanju i pisanju valja podnesti c. kr. namjestništvu u Trstu do 10. augusta t. g.

Zaista neznamo, čemu treba cestaru u občini, gdje neima niti jednoga Niemca, poznavajuće njemačkoga jezika. A to za bogatu plaću od 36 K mjesecnih!

Konac školske godinê na državnoj gimnaziji u Trstu. Dne 6. t. mj. podjellili su na njemačkoj državnoj gimnaziji svjedocbe za II. tečaj. Svih djaka bilo je na toj gimnaziji 471. Između ovih bijaše 52 odlikaša, 291 sa prvim redom; popravak imade jih 34, drugi red 66, treći red 14, neizpitanih je 8, a 8 od njih praviti će izpit mjeseca septembra jer bijahu sada boleštni. Između 471 djaka imade ih 128 sa nepovoljnim uspjehom, više dakle nego li četvrtina. Po narodnosti bijaše ih 155 Slovenaca, 147 Talijana, 129 Niemaca, 30 Hrvata, ostali drugih narodnosti.

Potvrđen zakon. Službeni list bečke vlade javlja, da bijaše potvrđen zakon stvoren dne 2. junija 1899 u istarskom saboru, tičući se gradnje željeznice Trst—Poreč. Tim zakonom ustanovljuje se tangenta, koju će plaćati istarske občine, koje su se na to obvezale.

Na temelju toga zakona, doprinasati će pokrajina 700.000 for. i to polovicu iz zemaljske zaklade a polovicu občine na to obvezane. Tri osmine cijeloga iznosa doprinasati će ove občine: Buje, Grožnjan Motovun, Oprtalj, Višnjani i Vižinada, a ostalih pet osmina, občine Kopar, Cittanova, Dekani, Dolina, Izola, Milje, Vrsar, Poreč, Pomjan, Piran, Umag i Bertonična.

Taj iznos utjerivati će se od občina putem nameta na izravni porez. Eto nove sreće za istarske občine!

Pucanje proti tući na buzešćini. Našim je čitateljim poznato, kako je „Kotarska gospodarska zadruga u Buzetu“ započela akciju za uvedenje pucanja na oblake u svojem kraju, kako je držala sastanke i kako je na njezin poticaj občinsko zastupstvo udarilo namet od 130%

na zemljarinu u svakoj poreznoj občini, koja bude voljna braniti se od tuće pucanjem. Njezinim zauzimanjem ustrojilo se „Buzetsko društvo za strijeljanje proti tući“ sa poreznu občinu Buzet i isto takovo društvo sa poreznu občinu Svi Sveti. C. kr. namjestništvo je oba društva već ptiopzdalo. To su prva društva takove vrsti u Istri.

Občinsko glavarstvo od zemaljskog odbora izposlovalo za pokriće troškova ustrojjenja postaja u Buzetu i u Svih Svetih 600 K pripomoći, 500 K bezkamatno zajam i 7000 K zajma u državnih obveznicah uz 4-20% interesa povrativih u dvie godine.

Radu gospodarske zadruge i občinskog glavarstva pridružilo se i „Buzetsko društvo za štednju i zajmove“, te složnim nastojanjem ove trojice pošlo je za rukom, da se u poreznoj občini buzetskoj uredi strjeliste sa 24 strjelnih postaja, a u poreznoj občini svrsvetskoj strjeliste sa devet strjelnih postaja.

Buzešćina je prva počela raditi u Istri sa uredjenje strjelnih postaja, ona je prva ustrojila društva sa tom svrhom i ona je prva strjelista uredila. To joj prvenstvo ne može nitko poreći.

Već je imala i prilike, da se s tućom ogleda.

Na 6. tek. mj. bile se navdile nad Buzet i Svi Sveti crne oblaci. Pucalo se. U Buzetu je padala kiša, a u Svih Svetih padalo je uz kišu i pahuljica sniega. To je imala biti tuća.

Istoga dana pala je tuća u Blatnojvasi občine ročka, zahvatila čunj, u občini buzetskoj, gdje nisu s nemarnosti bili još pripravili stielnu postaju, a zaustavila se pred Selcem, gdje su pucali.

Na 9. tek. mj. crni oblak pokrio dobar dio Buzeta i Svih Svetih, dotim je obzore bilo čisto. Došao je stih, bez bljeska i bez grmljavine. Na jednom stala padati debele kaplje a za tim pomiešana tuća. Strjelci, iznenadjeni, potekli k topovom, stali pucati i na drugi hilac prestala tuća.

Kako se svi još uztežu, da pripisu pucanju sigurnu obranu od tuće, ne čemo ni mi kazati, da tuće ne bi onda i ondje bilo kada i ne bi bili pucali; ali već ona dva slučaja su osvjedočila u buzešćini o koristi pucanja i one koji su kimali glavom, kad su vidili postavljati sprave, pak i one, koji su se protivili pucanju, jer da se tim na Boga puca. Već slijedećega dana došli su Marčenižani iz Vrha pilati, da se za njihov kraj naruci četiri sprave!

Ako je pucanje koristilo drugdje, nade je, da će i u Buzetu. Mi mu želimo, da ne bude imao potrebe ove godine braniti se od tuće, a dodje li do tuće dovikujemo mu: pomoz Bog!

Od sprava namjestenih u Buzetu i u Svih Svetih jih je četrnaest, što većih, što manjih, od tvrde C. Greinitz Neffen iz Gradca, a dvadeset od slovenske tvrde Josip Lovber iz Žalca (Stajerska). Ove su nabavljene uz povoljne uvjete kroz „Gospodarsku Zvezu“ u Ljubljani.

Bečki listovi imaju dne 5. jula t. g. dopise iz Istre, u kojima pišu: Istarski sabor nije se mogao sastati prigodom zadnjeg zasjedanja, jer dogovori između talijanske većine i ove od nje napadane hrvatske manjine, da se postigne kakav kompromis, razbili su se rad tvrdokornosti prvih, uspor izvanredno primirbenog držanja posljednjih. Talijanski zastupnici su zanieli i najskromnije zahtjeve Hrvata, da ovim bude zajamčena osobna sigurnost i pravo služiti se hrvatskim jezikom, o tomu ne htjedeše u obće niti razpravljati. Otdana ne bijahu poduzeli drugi pokušaji, da se istarski sabor uvede u rad. Ovih dana pozvao je pak ministar predsjednik gosp. pl. Koerber vođu talijanske stranke, saborskog predsjednika dr. Campitelli-ja i oba hrvatska zastupnika dra. Loginju i Spinečica te istima izjavio, da je naučio saznavati istarski sabor u Kopar za dne 20. jula. Ministar predsjednik upravio je tom

prilikom živu molbu na zastupnike objiju stranaka, da nadju jedan modus vivendi. Hrvatski zastupnici izjavili se i taj puf pripravnimi da tomu pozivu udovole. Oni postavile iznova u istinu skromne uvjete, koji moraju podignuti Hrvati radi svoje osobne sigurnosti i radi svoje narodne časti, te izjavise, da će samo od talijanske većine odvisiti, budu li imali sada primirbene pokušaji bolji uspjeh, nego li zadnji put. Oni nemogose naravski preuzeti nikakve stalne obveze za dolazak hrvatskih zastupnika u Kopar, izjavise pako, da će njima saopćiti želje ministra predsjednika i da će u navedenom smislu raditi. Konferencija zastupnika bila je u subotu u Opatici, a zaključci su za sada još tajna.

Iz drugih krajeva:

Novo pronasaće jednoga Hrvata.

U hrvatskih novinah čitamo, da je Osječanin g. Antun Erben pronasao novo svrdlo (šaraf) za brodove, kojim će se po njegovom mnenju pospjesiti brzina brodova, podati brodu mirno plovljenje i zapriječiti ljuljanje broda. Gosp. Erben se nada, da će biti njegovo pronasaće od najboljeg uspjeha.

Pišu nam iz Raba. Naša crkva propada. Čovjek kad ide u nju, nije sjeguran, da će se natrag živ i zdrav povratiti. Od kad je naša crkva zapuštena u takovom stanju, neide puk u crkvu onom revnošću kao prije što je običavao, jer se boji da se ne srusi. Molimo presvj. biskupa krčkoga i namjestništvo žadarsko, da već jednom odluče popraviti našu crkvu prije kakove nesreće.

Pismo iz Amerike. Prijatelj lista šalje nam ovo pismo, što ga je primio iz Amerike: Dragi kume! Liepo Vas pozdravljam od srca moga i obznanujem Vam, kakav je život u Americi. Slobodno dajte ovaj list čitati svakomu, koji kani u Ameriku. Bolje bi mu bilo, da skoči u bunar, nego da podje u ovu razvikanu i prokletu zemlju, jer ovdje se ne da živjeti ni umrieti. Râda nije moći dobiti nigdje u nikakovom mjestu, jer naroda ima, kao na gori lista. Mnogo je ljudi bez rida; i najbolji radnici ne mogu ga dobiti. Ovdje ne može nitko nikomu pomoći, a tko nema u žepu ništa, taj će se morati zatrajati. Ja sam 13 dana bio bez rida i onda ga dobio u željeznoj fabriki preko noći. Služio sam naših novaca 8 kruna, no samo četiri noći. Poslie opet ništa. Čuje se, da se budu mnoge fabrike zatvorile, jer Englezi za tim idu, pošto je silu našega naroda u Americi. Tužni naš narod kuda se potepa, jer ne vjeruje onim, koji mu oglašuju, kako je u Americi, nego ide u nju, ko muha bez glave. samo da pomaže kasu Misslerovu, a ne misli, hoće li što zaslužiti i hoće li u svojoj nevolji moći makar natrag svojoj kući doći. I sam se sjećam, dragi moj kume, na one Vaše rieči, da ne idem, ali Vas nisam htio poslušati. Kamo sreće, da jesam! Ali još se ja ufam, da ću nekako, no mnogi će zlo i naopaka. Budite tako dobri, pak obznanite svietu, neka se nitko ne podufa u Ameriku i neka si svoju sirotinju ne razprodaje. Za sada ništo nego pozdrav i zbogom. Franjo L. sada u Steeltonu Pa Front Strit Nro. 16 Amerika.

Hrvatska tamburica u tudjini. U Draždjanih, glavnom gradu kraljevine Saksonske, boravilo je nedavno hrvatsko tamburisko društvo, sastojete se iz pet lica, i to pod ravnanjem g. F. Klementa, rođjenog petrinjca. gg. Dukića, Valentica, Zadravca i Klementica. Tamošnje ugledne novine pišu slijedeće o toj hrvatskoj družbi: „U Welt-Restaurant Societè u Draždjanjih, zabavljali već dulje vremena odlični goste — originalni hrvatski vokalni i instrumentalni esemble „Sloga“ po ravnanjem F. Klementa, koji ne samo svoje narodne pjesme i melodije, već i opere i operete izvrstno i umjetnički na svom narodnom glasbahu izvodja. Uz to pjevaju ovi um-

glednici vrlo lijepo - u četiri glasa - te si pjevanje prate na svojim glasbali.

Ruski poslanički dvor na Cetinju.
Ruski car odredio je, da se na Cetinju sagradi poslanička palača za ruskog poslanika. „Glas Crnogorca“ javlja sada u svom službenom djelu, da je crnogorski knez ostavio ruskog ministra - rezidenta na Cetinju, Kostantina Arkađjeviča Gubastova, neka sam odabere najsgodnije mjesto za tu palaču na Cetinju. Gubastov je to i učinio i odlučio za zemljište, što ga je knez Ivan Beg Crnojević nekoć kao zadužbinu darovao celinjskom manastiru Bogorodičinu. Zemljište zaprema 3554 č. m. Knez je zemljište darovao za uvijek ruskom poslanicištu.

Katolički redovi. Protivnike katoličkih redova, ili bolje reći katolicizma u obće, upozoruje dr. Werthmann iz Freiburga, na statističke podatke, na činjenice, koliko i kako djeluju katolički redovi. Tako n. pr. u Njemačkoj 3.000 milosrdnih sestara i braće u 1000 bolnica njeguje do pol milijuna bolesnika. Da li je taj opravdan prigovor, da samostani olimaju zemlji i narodu radne sile? U Francezkoj maleni red sestara ubogih, njih na broju 3400 sestara, u 208 samostana danju i noću brine se za 25.000 staraca i starica, a sve to milostinjom, koju same sestre mole i kupu u bogataša. Statistika je pokazala, koliko je dana u njezi oko staraca proveo i njina izdržavao taj maleni red. Broj tih dana iznosi 130 milijuna, a to nijesu dani od osam, nego od šesnaest i dvadeset i četiri sata. Redovi katolički dokazuju svoju ljubav k domovini i čovječanstvu ne pustom vikom, nego zbiljskim i korisnim radom. A taj rad mučan je, novac ga naplatiti nije vrstan, ne tu se počesto iziskuje, da valja žrtvovati i svoj život.

Zagrebačka policija na konju.
Kao u velikih gradovih, tako je uvelo i zastupstvo hrvatske prijestolnice policiju na konju. Redarstveno osoblje dovelo je jurve konje u Zagreb iz Varaždina, gdje ih je kupila od domobranske konjanicke čete.

Opomena onima, koji hoće da sele u Ameriku. „Volksblatt für Stadt und Land“ br. 25. od 2. lipnja 1900. piše: „Čovjek se zgraža, kad čita vijesti američkih listova o bezkrajnoj biedi i o skrajnosti siromašnih radnika, koje je u Newyork iz svih strana svijeta domamilo ufanje, da će dobiti izdašna rada u gradnji podrova (tunela) za željeznicu, što su ga nedavno započeli. Hiljade ljudi, medju kojima mnogi imaju sa sobom svoja obitelji, hodaju sada po ulicah onoga grada, zalud tražeći posla i zaslužbe. Ova se sitesija nesretnika pomnožava svaki dan stotinam stradalnika. Svaka ladja iz Europe, svaki željeznički vlak sa zapada, sjevera i juga dovaža svoju pošiljku ljudi, koji traže rada, a sa sobom imaju većinom svoje žene i djecu. Useljivanje iz Austro-Ugarske, Italije, Rusije, i Njemačke nije bilo nigda toliko, koliko je, kako se je započeo ogromni podhvat Rapid-Transit. Od 1. jenara do 30. aprila 1900. došlo je u Sjevernu Ameriku 120.633 selaca. Mnogi su Newyork doskora ostavili, da idu na zapad, gdje se ufaju rada naći na zakupnih posjedih i u tvornicah. Razna radnička društva u Newyorku odlučila su podnieli zakonodavnomu tielu predstavku, da se zakonom ograniči upravo strano rastuće useljivanje.“ — Tako „Volksblatt“! A mi pitamo, nisu li upravo razne agenture radi svoje koristi toliko svijeta onamo premamile i nesretnim učinile, pak ne će li biti istina, što nam kazuju oni, koji su se povratili iz Amerike u Hrvatsku, naime da Hrvat ne snuje u Americi cestom prolaziti osamljen, nego samo u druztvu, jer inače leti na njega zavidno kamenje? Nije li skrajnje vrijeme, da naš puk svimi sredstvi odvratimo od seobe, koja prieti našoj domovini s pretežkim posljediciami osobito na polju gospodarstva, vjerstva, zdravlstva, pače i samoga života? Treba

li čekati dotle, dok i sami Amerikanci našu neuku braću protjeraju iz Amerike? M. P.

Društvene

Javljaju iz Baderni. Prigodom ustoličenja župnika u Tinjanu, velečasnog gospodina Eduarda Gržetića, uz kratku besjedu na žalosne prilike skolštva u Istri sakupio g. A. Radić za „Druztvo sv. Cir. i. Metoda“ K 18. Iznos taj uručio je blagajniku podružnice u Baderni.

Za podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda u Puli darovao veleč. gosp. Andrija Beniger, župe-upravitelj u Filipanu, 18 Kruna, 1-60 tal. liru, 19 pšeniga, 9 amer. cent. i 20 grčkih leptu. Živio darovatelj! Dalje darovao 1 K jedan c. kr. učitelj. Blagajnik.

U Livadah se je dne 8. tek. mj. u kući rodoljuba Antona Matijašića ustanovila nova podružnica družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru. Naroda se sakupilo mnogo. Skupštinu je otvorio odoslanik ravnateljstva družbe, dr. M. Trinajstić, pozdraviv srdačno sve prisutne i zastupnike podružnica u Sv. Martinu, i u Štrpedu i u Zdranju. Prikaže i razjasni njim svrhu družbe, njezin rad i njezine uspjehe do sada, te pozove da mnogobrojni pristupe u podružnicu te tim izkažu zahvalnost družbi, koja njim je tako liepu skolšku zgradu sazidala. U odbor bijahu odabrani kako predsjednik Ivan Visentini-Mikolčić, kako tajnik Anton Milanović, kako blagajnik Zanko Andrija Šalić, a kako zamjenici Hrvatini Petar i Barjak Petar.

Prije skupštine i posle skupštine su zahvaljali svojim skladnim pjevanjem pjevači iz Zdranja.

Za tim se ulovila mladež u ples i plesala do kasna.

Tako liepe zabave nisu još Livade vidile.

Do godine nadamo se, da će nam mladež iz optičkih Roda onako liepo pjevati, kako onoga dana zdranjaška.

Sabralo se i za družbu liep iznos.

Za Družbu sv. Cir. i Met. Prigodom vjenčanja veleuč. gosp. dra. Antona Antončića, odvjetnika u Krku — u njegovom rodnom mjestu Omisliju dne 24. pr. njesece — na Ivanje — sabralo se u predvečer, na pirnoj večeri medju gostovi na nazdravicu prijatelja i kuma gosp. dra. U. Fabianića užoj istarskoj domovini K 35, kojoj se je vrlo mladoženja na sav odgovor dao odmah ubrojiti u članove utemeljitelje sa svotom od K 200. (Srelan bio!)

Od koncerta i zabave, dane dne 1. tek. mj. na Trsatu od Sušačke gimnazije mladeži unislo za Družbu čistog prihoda K 80 a vrlo ovogodišnji abiturienti iste te sušačke gimnazije ubrojili se sa podpuno izbrojenom svotom od 200 K kao članovi utemeljitelji na ime svog druga i saučenika gosp. Ivana Ivancića iz Mošćenica. (Živili!)

Grđina Anton Ivanov, sakupio je na Livadah kod gosp. Ant. Matijašića, a darovase sljedeći: Rudolfo Fakin, A. Grđina iz Zrenja, A. Matijašić pok. A., M. Matijašić, J. Matijašić, A. Matijašić svi po 1 K; A. Dariš Kubod, Iv. Lubljana Livade, Iv. Grimalda po 20 h., Iv. Dariš Kubod 40 h., Bezjak P. Livade 60 h., Antun Šćulac Livade 10 h., skupa K 870 h.

Razni prinosi:

Izkaz prinosa na ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru tekom mjeseca marča tek. god. 1900.
Od plesa hrvatske mladeži u Voloskom, držanog dne 21. velj. predano kao čisti dohodak K 50-82
G. Ivan Srđoć — Zamet — sab. na predlog Josipa Srđoć po Vici Marčelji u veselom druzt. u krčmi J. Jardaša u Diracu 6-40
Uprava „Novog Lista“ — Sušak 49-90
G. Julij Miran — sv. Matej — svoj mjes. prinos za ožujak 2—
Bjelovarska Štedionica, daruje Podružnicu, Grimalda — Draguč 40—

— članarine: K 32-10 darova	56-50
K 24-40	111-60
Uprava „N. L.“ — Sušak sabr.	11—
G. Ivan Budinić, glavar u Iloviku, sabranih na piru Iv. Jadrovića i gđice Marije Budinić	100—
Buzetsko druztvo za štednju i užjmovne daruje	137-26
Muška podružnica u Voloskom: po svom blagajniku predaje, što član. što darova za g. 1899. Čisti prihod od plesa i zabave, što ga dadose domaći Buri u Zori u Opatiji dne 24. /II. u korist družbe	260-70
G. Mate Sanković iz Dane, pošta Vodice — podijeljenih mu na prolazku od gg. župe-upravitelja Vrške i kapelana Havela iz Vodica	3-60
Čisti prihod od zabave držane dne II. /II. u Mhotićima od ondješnje m. i žen. podružnice	60—
G. F. A. osječanih, svoj mjes. prinos-za ožujak	2—
Odbor zabave, dane na Rijeci po omladini hr. iz Rijeke i Sušaka dne 24. /II. u čtaonici na korist družbe, čisti prihod Ravnat. Sušačke banke daruje	5651-34
G. Ante Ugrin, tajnik i blagajnik hrv. čtaonice u Rovinjskom selu, sabranih po g. Istoku iz Pule na veselici u istoj čtaonici dne 4. /II. prod. jabuke Hranilnica i posujilnica u Voloskom, daruje od svog viška koncem g. 1899. iznos	200—
Podružnica u Sovinjaku, član. G. dr. Mirko Grahovac, odv. i kr. javni bilježnik u Daruvaru — Slavonija — pripošilje od prijatelja kutniškoga župnika dobiohenh na igri	20—
Štediona Samobor daruje	6—
Uprava „N. N.“ — Zagreb — primljenih od 22. marča	100—
Uredništvo „H. R.“ — Mitrovica stiglih mu	213—
Muška podružnica u Dubašnici: po svom blagajniku	16—
Ženska podružnica u Dubašnici — Malinskoj — članarine za g. 1898., 1899. i 1900. — ukupno	30-47
Muška i ženska podr. u Omisliju	28-09
G. dr. M. Cingrija, na ime podružnice u Dubrovniku	18-40
te isti gospodin na isto ime	1000—
G. dr. Fran Volarić u Krku — drugi svoj obrok kao član utemeljitelj	134-62
Predplatnik „N. Sloge“ g. Frane Coti i drugovi, bankiri u New Yorku — pripošilju po banci Knauth, Nachod & Kühne u Lipskom iznos	100—
G. prof. J. Valjato u Senju, po g. M. Kundičić, svoje mjes. prinos za cijela tek. god.	68-40
G. Hrvoj Istrančić, svoj mjes. prinos za ožujak	24—
G. Miroslav Babić, župnik u Lešću kod Otočca: a) na svoje ime	2—
b) na ime J. Miletića, župnika u Sincu, primljenih od zem. vlade kao nagradu za izpunjivanje statist. izkaznica	10-60
	6-56

G. V. Mavrčić iz Mošćenice Drag. izručuje: a) sakuplj. dne 7. /2. u Berseču na piru Ivana i Marije Galović b) sabranih dne 26. /2. u krčmi M. Kinkela u Dragi u veselom druztvu

G. dr. Konrad Janežić, odv. u Voloskom, svoj mjesetni prihos za ožujak

Volosko, dne 7. srpnja 1900.
Dr. Fabianić, blagajnik.

Oglas natjecaja.

Usljed zaključka odborske sjednice ravnateljstva družbe sv. Cirila i Metoda za Istru od 5. srpnja 1900., raspisuje se ovim natjecaj za mjesto učitelja na družbinim pučkim skolama u Baderni i Kasteliru.

Godišnja plaća jest ona ista, što ju redovito imaju javni učitelji II. reda u Istri, te se izplaćuje u mjesecnim anaprednim obrocima.

Izim toga pripada družbinim učiteljem pravo na bezplatan stan, kvinkvencije i mirovinu.

Molbe obložene svjedočbami položenog izpita zrelosti i eventualnog izpita usposobljenja, te dojakošnje službe, imaju se predložiti podpisanom ravnateljstvu najkasnije do 5. kolovoza 1900.

Pobliže obavjesti daje podpisano.

Volosko - Opatija, 8. srpnja 1900.

Za ravnateljstvo:
Vjekoslav Spinčić, Dr. Pošćić, predsjednik, tajnik.

Poslovni broj E 663 1900.

Dražbeni izrok.

Usljed zaključka 7.7. 1900. poslovni broj E 663:1 1900. stavljat će se na javnu dražbu dne 23. julija 1900. na 9 sata prije podne u Jusičih pri gosp. Sušanji Ludoviku

različna pokućstva.

Stvari mogu se pregledati na isti dan od 8 do 9 sata prije podne u Jusičih.
C. kr. kotarski sud Volosko, odio IV, dne 7. julija 1900.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!
Dobivaju se kod
A. Žnidarskić, Via Sissano 9 u Puli
na debelo i drobno.

Preko medja naše domovine
širi se glas o izvrstnim tjesteninama kako što su makaroni, tjelešni itd. iz „Prve kranjske tvornice tjestenina Žnidarskić & Valentić u Ilirskoj Bistrici.“ — Dostavno je samo jedan put pokušati, a da se postane stalnim naručnikom. — Trgovcima cjenike bezplatno i prosto poštarine.